

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/148/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222204285
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Gašparová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2022:1222204285.3

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II vo veci spôsobilosti na právne úkony W. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, D., o návrhu navrhovateľky R. T., bytom Č. X, D., zastúpenej JUDr. Evou Krištofiakovou, advokátkou, Zelená 11, Malinovo, na nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28Ps/12/2022 ustanovuje W. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, D. opatrovníka K.Ú. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, D., ktorý je oprávnený a povinný W. C. zastupovať pri právnych úkonoch súvisiacich so zabezpečením zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

II. Vo zvyšku sa návrh zamietá.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným Okresnému súdu Bratislava II sa navrhovateľka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony v tom čase maloletého W. C., nar. XX.X.XXXX samostatne vykonávať právne úkony vo vzťahu k štátnym, správnym, samosprávnym orgánom a samostatne pred nimi vystupovať, na právne úkony vo vzťahu k majetku, k uzatváraniu písomných zmlúv, zaväzujúcich ho k plneniu materiálnych alebo finančných záväzkov, hospodáriť so svojim majetkom, finančnými prostriedkami, ako aj rozhodovať o svojej liečbe, vrátane psychiatrickej liečby a ustanovil mu opatrovníka.

2. Svoj návrh odôvodnila navrhovateľka nasledovne: Uznesením Okresného súdu Bratislava II, č.k. 27P/42/2020 zo dňa 21.04.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.06.2020, súd zmenil zariadenie na výkon ústavnej starostlivosti na Centrum pre deti a rodiny D. - W., W. X, XXX XX D. zo Súkromného liečebno-výchovného sanatória v I., so sídlom A. Č.. X, XXX XX I.. Maloletý má diagnostikovaný O. I., prehnane reakcie na podprahové podnety, reaguje konfrontačne. Je sociálne naivný až infantilný, neprispôsobivý, pri konfrontácii s okolím, dominujú u neho afektívne raptý s heteroagresivito. U maloletého sa opakovane vyskytuje správanie proti prijatým spoločenským normám, experimentovanie s drogami, vyhľadávanie príležitostí užívania návykových látok, drobné krádeže. Vyskytuje sa u neho agresívne správanie voči svojmu okoliu, rodine. Svoje správanie si maloletý nedokáže uvedomiť, je výrazne naivný a ľahko ovplyvniteľný okolím pre trestnú činnosť. Maloletý bol opakovane hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení. Ide o dieťa s rozumovými schopnosťami v pásme podpriemeru. V CDR W. je maloletý umiestnený na špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami. U maloletého sa vyskytujú aj úteky zo zariadenia, kedy vyhľadáva drogy, má nechránený pohlavný styk s neznámymi osobami, ktoré ho k sexuálnemu aktu donúti, čo u maloletého nevyvoláva príkorie. Prejavuje sa u neho sebapoškodzovanie. Úrad práce, sociálnych vecí Bratislava

vydal dňa 15.11.2019 lekársky posudok na maloletého, že ide o maloletého, ktorého zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť v samostatnej skupine pre deti s duševnou poruchou, poskytovanú pobytovou formou v zariadení. Je držiteľom ŤZP preukazu. Maloletý má diagnostikovanú N. C. N. s rizikom dekompenzácie do porúch osobnosti, akútna I. W. O. H. porucha správania, ide o dieťa u ktorého sa nevie predpokladať a predvídať, čo je spúšťačom jeho nekontrolovateľného správania sa, reaguje jedine útokom alebo útek. Maloletý W. nie je schopný samostatného života a vyžaduje si 24 hodinovú odbornú starostlivosť výlučne pobytovou formou v zariadení. V CDR je umiestnený od 28.04.2020 v špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami. Rodičia a širšia rodina sa o maloletého zaujíma, navštevujú ho v zariadení, absolvuje aj pobyty v domácnosti starej matky. Maloletý sa pre svoje agresívne a nevyspytateľné správanie, užívanie návykových látok, rizikové sexuálne správanie, ľahkú ovplyvniteľnosť okolím nemôže vrátiť do svojho prirodzeného prostredia. Rodina začala vybavovať špecializované zariadenie pre maloletého, kam by mohol byť umiestnený po dovŕšení plnoletosti s 24 hod. starostlivosťou, pričom čakacie doby v týchto zariadeniach sa pohybujú do 5 kalendárnych rokov. Aktuálne je W. C. umiestnený v psychiatrickej liečebni Š. , pričom je nevyhnutné upraviť pomery aj z dôvodu aby nemohol svojvoľne po dosiahnutí plnoletosti opustiť liečebné zariadenie. Je zrejme, že maloletý je sebe ako aj okoliu nebezpečný a nevie vyhodnotiť následky svojho správania a konania a trpí duševnou chorobou a je potrebné aby maloletému bola po dosiahnutí plnoletosti obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony a bol ustanovený opatrovník. Matka má za to, že pomery je potrebné upraviť okamžite, aj vzhľadom na útekovú tendenciu maloletého zo zdravotníckych zariadení a je nevyhnutné , aby vo veciach nie len zmluvných ale predovšetkým zdravotnej starostlivosti mal určeného opatrovníka a preto navrhujú otca K. C., aby bol ustanovený za opatrovníka. Otec maloletého K. C., nar. XX.XX.XXXX súhlasil s tým, že bude opatrovníkom svojho syna. Matka maloletého R. T., nar. XX.XX.XXXX súhlasí s tým, že otec bude opatrovník maloletého syna. Vzhľadom na opakované agresívne útoky na členov svojej rodiny, nerešpektovanie autorít a pravidiel, experimentovanie s návykovými látkami, seba-poškodzujúce tendencie, výrazný odklon od normy v zmysle duševnej patológie, suicidálnymi tendenciami. U maloletého afektívne repty vyúsťujú do prejavov s prvkami nielen autoagresie, ale aj výrazným ohrozením okolia. V jeho osobnosti dominuje výrazné egocentrické ladenie, výrazná znížená citlivosť pre potreby druhých. Jeho osobnostné predispozície mu neumožňujú celostné vnímanie a vyhodnocovanie situácie, ktoré sa okolo neho dejú. K.. J. D.-psychiatricka, vo svojej správe zo dňa 29.03.2022 odporúča W. C. umiestniť do špecializovaného zariadenia s celoročným pobytom.

3. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 11P/148/2022-48 zo dňa súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol

4. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote podľa § 365 ods.1 písm. b/, f/, h/ C.s.p. odvolanie navrhovateľka navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a jej návrhu vyhovel. Uviedla, že súd prvej inštancie má povinnosť vyslychnúť osobu, o ktorej sa koná, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže v zmysle § 329 ods.1 C.s.p. rozhodnúť aj bez vylučenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, pričom konajúci súd nevykonal žiadne úkony smerujúce k nariadeniu verejného pojednávania súčasne konštatujúc, že podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa navrhovateľka domáhala ochrany samotného W. C., ako aj spoločnosti pred negatívnymi následkami jeho konania. V nadväznosti na odôvodnenie súdu prvej inštancie poukazujúce aj na iné možnosti ochrany W., odvolateľka vyjadrila názor o zrejmej nevedomosti súdu ako tieto reálne fungujú. S ohľadom na skutočnosť, že W. je plnoletý a z dôvodu zníženia rozumových schopností a taktiež jeho potreby zabezpečovania si liekov, drog, vyjadrila obavu z prípadného zneužitia jeho podpisu na rôznych právnych dokumentoch. Podľa názoru navrhovateľky sa konanie W. javí ako nebezpečné tak pre seba ako aj pre spoločnosť, čo smeruje k nevyhnutnej potrebe úpravy pomerov, pričom skutočnosť, že upravenie pomerov je nevyhnutné, bolo súdu prvej inštancie zrejme zo spisového materiálu a dôkazov predložených k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Oznámila, že uznesením Okresného súdu Bratislava II, č.k. 27P/42/2020-8, bolo zmenené zariadenie na výkon ústavnej starostlivosti a v jeho odôvodnení je uvedené, že W. potrebuje stabilný, jasne čitateľný a pevný režim, vedenie a dôslednú kontrolu, v prípade dosiahnutia plnoletosti W. právnym poriadkom končí dosah rodiny a konanie W. sa javí ako potenciálne nebezpečné pre seba aj pre okolie. Poukazujúc na obsah rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 13.01.2022, III. ÚS 422/2021 zdôraznila, že rozhodnutie súdu prvej inštancie sa pri aplikácii o nariadení neodkladného opatrenia v predmetnom konaní natoľko odchyľilo od účelu a podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, že spôsobilo nie len popretie účelu a významu

ustanovení C.m.p. o neodkladnej ochrane, ale aj popretie základného práva navrhovateľky na súdnu ochranu ako účastníka konania na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony W..

5. Rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/338/2022 zo dňa 14.11.2022-65 bolo rozhodnutie prvostupňového súdu zrušené s odôvodnením: V posudzovanom prípade z obsahu spisu vyplýva, že v danej veci neboli v čase rozhodovania súdu prvej inštancie splnené procesné podmienky, čím súd prvej inštancie zároveň nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie osobe o ktorej spôsobilosť sa koná, W. C., nar. XX.XX.XXXX, napriek vedomosti o jeho zdravotnom stave vyplývajúcom z doložených dokladov, t.j. zo správy K.. Q. F., psychológa Centra pre deti a rodiny D. - W. X, D., z odôvodnenia posudku o odkázanosti na sociálnu službu BSK zo dňa 10.05.2022, č. XXXXX/XXXX/PC-X a z prepúšťacej správy K.. I., psychiatra z 07.06.2022 (z ktorých vyplýva, že p. W. C. je zaradený do VI. stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a na poskytovanie sociálnej služby v špecializovanom zariadení, trpí O. I., je u neho zistený rozvoj závislosti od psychoaktívnych látok - canabinoídy, etyl, má skúsenosti s amfetamínom, vykazuje výrazné známky porušenej stability, empatie, nerešpektovania autorít, je egocentrický, ľahko ovplyvniteľný, málo rozumie daniu okolo seba, má intelektové schopnosti v rámci podpriemeru, je odkázaný na nepretržitý dohľad inou fyzickou osobou) nevyhodnocoval, či aktuálny zdravotný stav W. C. mu umožňuje samostatne konať pred súdom a či v predmetnom konaní o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nie sú splnené podmienky pre ustanovenie procesného opatrovníka podľa § 69 C.s.p.. Odvolací súd konštatuje, že z doložených listinných dokladov je jednoznačné, že osoba o ktorej spôsobilosť sa koná, nie je schopná pred súdom samostatne konať a v jej prípade sú, v záujme rešpektovania jeho práva na súdnu ochranu, splnené podmienky na postup podľa § 69 C.s.p.. Na základe uvedeného, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a/, b/, C.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom bude súd prvej inštancie povinný odstrániť tento procesný nedostatok a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opakovane rozhodnúť. V nadväznosti na predmet daného konania, začatého na návrh navrhovateľky a súčasne matky osoby o ktorej spôsobilosť sa má konať, podaného dva dni pred nadobudnutím plnoletosti W. C., nar.XX.XX.XXXX, dáva odvolací súd súdu prvej inštancie do pozornosti argumentáciu navrhovateľky, opierajúcu sa rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 13.01.2022, III. ÚS 422/2021, s ktorou sa je nutné v novom rozhodnutí vyporiadať.

6. Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

7. Podľa § 29 Občianskeho zákonníka je možné fyzickej osobe ustanoviť súdom opatrovníka v prípade, ak je to potrebné k ochrane jeho záujmov, ak to vyžaduje verejný záujem, alebo ak je to potrebné z iného vážneho dôvodu.

8. Podľa § 231 písm. a) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

9. Podľa § 243 CMP ods. 1 súd vylúčne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

10. Podľa § 243 CMP ods. 2 súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne.

11. Podľa § 244 CMP súd v konaní ustanoví a vylúčne znalca.

12. Podľa § 246 CMP ods. 1 od znaleckého dokazovania možno upustiť, ak súd na zistenie skutočného stavu veci považuje za postačujúce vylúchnuť ošetrojúceho lekára.

13. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne

úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

14. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

15. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

19. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

20. Okresný súd Bratislava II sa síce nestotožnil s argumentáciou odvolacieho súdu (ustanovenie opatrovníka) súc však viazaný jeho názorom ustanovil v konaní procesného opatrovníka. Na rozdiel od procesného opatrovníka ustanoveného podľa § 240, ktoré je obligatórne, ustanovenie procesného opatrovníka podľa § 69 závisí na posúdení súdu. Na rozdiel od odvolacieho súdu, sa prvostupňovému súdu nejavilo až tak jednoznačne, že W. C. nie je schopný pred súdom samostatne konať. Charakteristiky W. C., na ktoré poukázal odvolací súd a ktoré boli zrejme dôvodom pre úvahy a postup odvolacieho súdu „ vykazuje výrazné známky porušenej stability, empatie, nerešpektovania autorít, je egocentrický, ľahko ovplyvniteľný, málo rozumie diani u okolo seba, má intelektové schopnosti v rámci podpriemeru“ podľa názoru prvostupňového súdu nie sú takej intenzity, aby súd vyhodnotil stav menovaného tak, že nie je schopný samostatne konať pred súdom. V tejto súvislosti prvostupňový súd poukazuje aj na to, že W. C. je aktuálne hospitalizovaný na základe toho, že poskytol informovaný súhlas so svojou hospitalizáciou, ktorého relevanciu odvolací súd svojim názorom spochybnil. Sotva totiž možno pána C. pokladať za neschopného samostatne konať pred súdom a zároveň za schopného posúdiť význam a potrebu hospitalizácie.

21. Práva zástupkyňa navrhovateľky vyjadrila v odvolaní názor o zrejmej nevedomosti prvostupňového súdu o tom ako reálne fungujú iné možnosti ochrany W.. Síce súdu neprináleží preukazovať, resp. polemizovať o tom, či a do akej miery je mu známa realita, poukazuje však na ustanovenie § 234 CSP, v zmysle ktorého návrh na začatie konania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností odôvodňujúcich zásah do spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony a zdôvodnenie, že iné menej obmedzujúce opatrenia nie sú možné. Hľadať iné miernejšie a menej obmedzujúce opatrenia nie je dôsledok „nevedomosti súdu“ o „fungovaní reality“ ale zákonná požiadavka, ktorá vyplýva okrem iného aj z dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

22. Súd sa podrobne oboznámil s rozhodnutím Ústavného súdu SR zo dňa 13.01.2022, III. ÚS 422/2021 (ďalej len „Nález Ústavného súdu“) ako aj s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 21CoP/2020-19 zo dňa 16.3.2021, ktoré bolo „Nálezom Ústavného súdu“ zrušené, ako aj s rozhodnutím Okresného súdu vo Vranove nad Topľou č.k. 8Ps/15/2020 zo dňa 26.10.2020 a dospel k názoru, že ide iba o zdanlivo obdobnú vec. V prvom rade Okresný súd vo Vranove nad Topľou ako aj Krajský súd v Prešove nerozhodovali o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony, ani o ustanovení opatrovníka v zmysle § 248 ods. 1 CMP ale o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol ustanovený opatrovník na preberanie starobného dôchodku podľa § 29 Občianskeho zákonníka.

23. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravu nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariadovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má predbežný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Neodkladné opatrenie však nemožno vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá predbežná ochrana, bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, uvedenia a preukázania akým konaním sú ohrozené právom chránené záujmy, v čom toto ohrozenie spočíva a aká ujma reálne hrozí.

24. Súd konštatuje, že ustanovenie § 10 ods. 2 OZ nemožno vykladať izolovane od právnej úpravy upravujúcej postavenie fyzickej osoby vo všeobecnosti, ale najmä s akcentom na dodržiavanie jej základných práv a slobôd, a to najmä dodržiavanie práva založeného na spôsobilosti každého mať práva, nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia, osobnej slobody, na zachovaní ľudskej dôstojnosti a na súdnej a inej právnej ochrane. Všetky tieto základné práva sú vystavené riziku pri akomkoľvek rozhodnutí súdu, ktorým dochádza k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony. Pri aplikácii ustanovenia § 10 ods. 2 OZ je preto treba vždy brať na zreteľ nielen naplnenie tam uvedených predpokladov, ale aj to, či prípadné obmedzenie v zmysle uvedeného ustanovenia neprimerane nezasahuje do základných práv a slobôd fyzickej osoby. Každé obmedzenie základného ľudského práva alebo slobody totiž musí byť uskutočnené nielen v súlade s vnútroštátnym právom, ale aj v súlade s medzinárodnými záväzkami, ktorými je Slovenská republika viazaná (§ 154c ods. 1 Ústavy SR). Tieto východiská plne podporuje aj judikatúra Ústavného súdu SR, z ktorej vyplýva nevyhnutnosť rešpektovania ústavného rozmeru pri rozhodovaní o zásahu do spôsobilosti na právne úkony, a to s dôrazom na ochranu ľudskej dôstojnosti, vnímanie tohto prostriedku len ako celkom výnimočného pri primárnom zohľadnení záujmov osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, a to aj v prípadoch, ak spôsobilosť dispozibility je len v zanedbateľných sférach života. Rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je vážnym zásahom do základných ľudských práv, a to spôsobilosti na práva podľa článku 14 Ústavy SR, na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa článku 16 ods. 1 Ústavy SR, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, ktorým korešpondujú články 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na súkromný a rodinný život, ako aj právo na rovnosť pred zákonom podľa článku 12 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. V konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa uplatňuje osobitná úprava dokazovania, t.j. dôkaz výsluchom osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná a znalecký dôkaz o duševnom stave tejto osoby. V tomto konaní je dokazovanie zamerané v prvom rade na zistenie duševného stavu osoby, ktorej sa konanie týka, t.j. či táto osoba je skutočne postihnutá duševnou poruchou alebo nadmerne požíva alkoholické nápoje, prípadne iné omamné prostriedky, a to v takej intenzite, ako predpokladá ustanovenie § 10 ods. 1, 2 OZ. Ak sa preukáže, že ide o osobu postihnutú kvalifikovanou duševnou poruchou musí súd následne skúmať splnenie ďalšieho predpokladu pre pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony podľa citovaných zákonných ustanovení § 10 ods. 1, 2 OZ, t.j. či takto postihnutá osoba je alebo nie je z tohto dôvodu schopná obstarávať si svoje veci samostatne. Pri skúmaní tejto otázky vychádza súd z ďalších skutkových zistení vyplývajúcich nielen z posudku znalca, ale aj v súvislosti s ostatnými dôkazmi. V tomto smere musí súd starostlivo skúmať vplyv duševnej poruchy na celkové konanie a správanie sa postihnutého v rodine, v spoločenskom styku s jeho okolím, s prihliadnutím k jeho osobným, rodinným, majetkovým, príjmovým a iným pomerom. Len súhrnným hodnotením všetkých týchto okolností v súvislosti s duševným stavom zisteným na základe znaleckého posudku je možné dospieť k spoľahlivému záveru, či zákonné podmienky obmedzenia spôsobilosti na právne úkony určitej osoby sú dané alebo nie. Samotný rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony je závislý od dôsledkov, ktoré majú skutočnosti odôvodňujúce obmedzenie spôsobilosti dotknutej osoby na správanie tejto osoby, pričom je nutné vykonanie psychologicko-psychiatrického vyšetrenia. V zmysle ustanovení CMP (§ 244) má zásadný význam znalecké dokazovanie, ktoré je obligatórne. Vyhodnotenie hmotnoprávných predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony, resp. jeho modifikáciu, si totiž vyžaduje „kvalifikovanosť“ subjektov posudzujúcich zdravotný stav, resp. rozsah a intenzitu obmedzení, ktoré sú potrebné. Akýkoľvek zásah do spôsobilosti na právne úkony by totiž mal byť konfrontovaný nielen s rešpektovaním fyzickej osoby ako ľudskej bytosti v jej

komplexnosti, ale mal by mu predchádzať aj test proporcionality medzi odôvodnenosťou zásahu a dosahovaným cieľom. Uvedený postup ale nie je možný bez vykonania riadneho dokazovania, ktoré však presahuje rámec konania o neodkladnom opatrení. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neodkladným opatrením je neprípustné. Ustanovenie § 243 CMP súdu ukladá povinnosť osobu o ktorej spôsobilosti sa koná vyslúchnuť a ak by to bolo na ujmu jej zdravotného stavu, musí túto osobu aspoň vzhľadom na zákonné lehoty určené procesným predpisom pre rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia, preto súd vychádza len z tvrdení a dôkazov predložených navrhovateľom, ktoré však pre rozhodnutie o osobnom stave posudzovanej osoby, teda osoby o spôsobilosti ktorej sa koná, nemôžu náležite osvedčiť všetky okolnosti odôvodňujúce potrebu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a jeho rozsahu. Vzhľadom na vyššie uvedené súd zamietol návrh v časti na obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony. Zároveň sa súd zaoberal potrebou ustanoviť W. C. opatrovníka, nie však v zmysle § 248 CMP ale v zmysle § 29 Občianskeho zákonníka, pričom opatrovníka ustanovil pre oblasť zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Ustanovenie opatrovníka pre všetky ďalšie úkony, tak ako to žiadala navrhovateľka považoval súd za nadbytočné, predčasné, nezodpovedajúce rozsahom účelu neodkladného opatrenia a hlavne neprimerane zasahujúce do práv pána W. C.. Preto vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.